

3. Li, Yanxi & Ma, Lin. (2009). Frame and Application of Activity-based Costing on the Basis of Economic Value-added. Journal of Dalian University of Technology (Social Sciences). No.1. P.21-22.
4. Robert S. Kaplan, Anthony A. Atkinson. (2005). Advanced Management Accounting (Third Edition). Prentice Hall. P.520-523.
5. Wang, Fangjun, Wan, Weiwu & Wang, Pingxin. (2008). Integrated Cost Calculating Model: Integrating Activity-based Costing and Economic Value-added. Systems Engineering-Theory & Practice. No.3. P.33-34

*Ірина Бабіч, к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет
м.Луцьк, Україна*

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ ЯК СКЛADOVA СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ускладнення умов господарювання, кризові явища в економіці, зростання потреби у захисті інформації, що становить комерційну таємницю, зумовлюють підвищення вимог до системи управління підприємством. Ефективне управління діяльністю підприємства з одночасним забезпеченням його економічної безпеки стає можливим за умови функціонування дієвої системи внутрішнього контролю. Одним із об'єктів внутрішнього контролю є податкові розрахунки, оскільки за умов нестабільності і неузгодженості податкового законодавства, проблем адміністрування податків, своєчасний контроль за повнотою і достовірністю інформації щодо взаємовідносин з бюджетом дозволяє мінімізувати ризики. Ускладнення взаємовідносин між суб'єктами господарювання в межах податкових відносин зумовило виникнення нових завдань у сфері управління підприємством, які вимагають врахування податкового складника під час розробки й реалізації багатьох управлінських рішень. Саме тому на підприємствах запроваджується внутрішній контроль стосовно повноти нарахування та своєчасності сплати податків в бюджет [1,323].

Теоретичні аспекти внутрішнього контролю досліджували в своїх працях Гарасим П.М., Іванов Ю.Б., Карпова В.В., Кізима А.Я., Кравченко І.Ю., Крисоватий А.І. та ін. Однак, напередодні глобальних змін податкового законодавства та запровадженням нових правил оподаткування, потреба у подальшому розгляді теоретичних аспектів та розробці практичних рекомендацій стосовно внутрішнього контролю податкових платежів підприємств зростає.

Як свідчить практика, внутрішнього контролю податкових розрахунків на багатьох підприємствах не приділяється достатня увага. Враховуючи зростаючу актуальність питання щодо удосконалення системи внутрі-

шнього контролю за податковими платежами, розгляд його вимагає комплексного підходу.

Нарахування і сплата податкових платежів у сучасних умовах є досить трудомістким і відповідальним процесом, керівники підприємств зацікавлені у найбільш ефективній організації податкового обліку, при цьому витрачають значні кошти на його організацію та внутрішній контроль.

Управління підприємством завжди зацікавлене у оптимізації податкових платежів, тому організація податкового обліку на підприємстві передбачає впровадження:

- ефективної облікової податкової політики підприємства;
- оперативної організації документообігу, що пов'язаний із нарахуванням та сплатою податків;
- дієвого внутрішнього контролю.

Результатом ведення податкового обліку є формування податкової звітності та визначення суми податкових зобов'язань, які підлягають перерахуванню до бюджету. Схематично процес управління податковими платежами відображено на рис. 1.

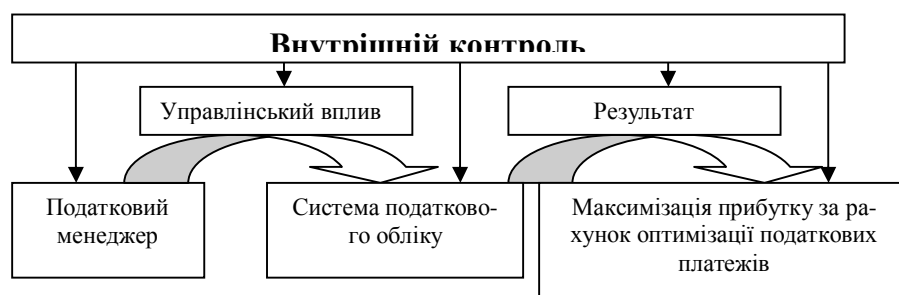

Рис. 1. Процес управління податковими платежами на підприємстві

Невід'ємною частиною організації податкового обліку на підприємстві є здійснення внутрішнього контролю. Власне, необхідність внутрішнього контролю визначається об'єктивними та суб'єктивними причинами.

До об'єктивних належать:

- нестабільність податкового законодавства;
- неузгодженість норм окремих законодавчих актів та нормативних документів, що не дає змоги однозначно прийняти рішення щодо розрахунку податкових платежів.

До суб'єктивних належать:

- ненавмисні помилки платників податків при розрахунку сум платежів;
- неналежний рівень компетентності працівників підприємств і податкових органів.

Тому, внутрішній контроль на підприємстві повинен здійснюватись систематично та системно, з метою оптимізації нарахування та сплати податків.

Внутрішній контроль являє собою процес перевірки порядку документування господарських операцій, повноти нарахування та своєчасності сплати податків, обов'язкових платежів і зборів підприємством з метою запобігання порушень і втрат внаслідок помилок, що призводять до сплати штрафних санкцій.

На процес управління податковими платежами може впливати велика сукупність факторів, але як вважає Л.М. Єріс [2, с.83], визначальним фактором, який впливає на необхідність і інструменти управління податковими платежами, є рівень податкового навантаження на діяльність підприємства, яке можна визначити як величину податкових виплат у відсотках до суми отриманого прибутку.

Здійснення контролю за податковими платежами має здійснюватися постійно, незалежно від рівня податкового навантаження, оскільки основною метою такого контролю є оптимізація податкових платежів.

Так, Кравченко І.Ю., вважає, що логічним завершенням процесу управління податковими платежами має бути внутрішній контроль, який передбачає виконання таких заходів: постійний моніторинг нормативно-правової бази; контроль за своєчасністю та правильністю виконання податкових зобов'язань; оптимізація бази оподаткування і термінів погашення податкових зобов'язань; виявлення значних відхилень фактичних та прогнозних значень бюджету податків, аналіз відхилень та встановлення причинно-наслідкового зв'язку [3,85]. Окремі науковці вважають, що внутрішній контроль є процесом, який забезпечує функціонування корпоративного податкового менеджменту. Вони зазначають, що у процесі внутрішнього контролю зіставляються фактичні показники оподаткування з плановими, визначаються відхилення і їх розміри, проводиться аналіз причин, які обумовили відхилення. [1,334]. Таким чином, зміст внутрішнього контролю полягає в управлінні відхиленнями показників оподаткування за видами продукції, структурними одиницями, окремими проектами і господарськими операціями.

Однак, в сучасних умовах, суть внутрішнього контролю на підприємстві є значно ширшою, ніж просто управління відхиленнями. Хоча аналіз податкових показників є важливим, оскільки йому повинен передувати постійний моніторинг змін в законодавстві, контроль за угодами, що укладаються підприємством з метою попередження негативних податкових наслідків, відповідальне ставлення персоналу до документування господарських операцій, контроль за повнотою нарахування та своєчасністю сплати податкових платежів, а лише тоді аналіз відхилень.

Отже, створення систем ефективного управління податковими платежами підприємства та внутрішнього контролю – це є одним з важливих засобів підвищення економічної безпеки підприємств в конкурентному середовищі, складовою ефективного управління, адекватного активному

впливу підприємства на взаємовідносини з державою стосовно оподаткування його діяльності.

Література:

1. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Кізіма А.Я., Карпова В.В. Податковий менеджмент: Підр. – К.: Знання, 2008. – 525с.
2. Єріс Л. Податкове планування як засіб збільшення фінансових ресурсів підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №2. – С.76–87.
3. Кравченко І.Ю. Управління податковими платежами підприємства: теоретичний аспект. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portalnatural/VNULP/Management/2009_64714.pdf.

*Вікторія Барановська, к.е.н., доцент
Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГА В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

Значущість контролінга не вичерпується можливістю оптимізації витрат, що супроводжують банківську діяльність і запобіганням збиткам комерційних банків, а й вимагає аналізу економічної і фінансової безпеки, виявлення загроз і ризиків функціонування банківських установ. В умовах глибокої фінансово-економічної кризи, а також в посткризовий період великого значення для фінансової (як найважливішої складової) економічної безпеки комерційних банків і підвищення їх конкурентоспроможності набуває саме впровадження в їх діяльність системи контролінга, яка ще не отримала належного поширення у вітчизняних банківських установах.

З'ясуванням сутності, передумов і окремих проблем впровадження контролінга на виробничих підприємствах і в комерційних банках займалися такі зарубіжні і вітчизняні дослідники, як А.Вагенхофер, Й.Вебер, С.Голов, Р.Еверт, П.Жуков, А.Кенжалієв, О.Кузаєва, Х.Кюппер, М.Лукашевич, М.Пушкар, С.Рубцов, Т.Сацук, Д.Хан, П.Хорват, Н.Шульга та ін. Однак, в економічній літературі бачення сутності контролінгу автори описують з різних позицій. За великої кількості публікацій, ступінь вивченості різних концепцій контролінга і напрямів його розвитку, адаптація під українські соціально-економічні реалії залишається явно недостатньою для усвідомлення окремих феноменів контролінга і управління ним у вітчизняних